

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผลการวิจัย
8. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ การมีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 31,752 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล คร่าว ๆ 1 คน ได้มาโดยการใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของทาโรยามานะ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน และ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษารายได้ และ อาชีพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72) 5 ระดับ คือ เข้าร่วม/ปฏิบัติทุกครั้ง เข้าร่วม/ปฏิบัติบ่อยครั้ง เข้าร่วม/ปฏิบัติบางครั้ง เข้าร่วม/ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง เข้าร่วม/ปฏิบัติไม่เคยเลย จำนวน 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการขยะของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบคำถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

การใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้สถิติ t-test (independent Sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และหาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของครอนบาค (Cronbach)

6. สรุปผลการวิจัย

1. ประชากรส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.6 อายุตั้งแต่ 31 ถึง 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.3 จบการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.7 รายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 51.1 และอาชีพค้าขาย/กิจการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 31.3
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D = 0.33)
3. ประชาชนที่มีเพศ การศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน 4 ด้าน (Sig < 0.05) และมีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน จำนวน 6 ด้าน (Sig < 0.05)

7. อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D = 0.33) ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กุลธิดา ธรรมรัตน์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า

1.1 การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างของ อบต. มีการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมโดย อบต.จอมทอง มะขามสูง และห้วยรอบ เคยได้รับข่าวสารร้อยละ 86.67, 83.87 และ 72.73 ตามลำดับ

1.2 ประสิทธิภาพการอบรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มประชากร ตัวอย่าง อบต. มีประสิทธิภาพอบรมด้านสิ่งแวดล้อม โดย อบต.จอมทอง มะขามสูงและหัวรอ เคยได้รับ ประสิทธิภาพอบรมด้านสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ร้อยละ 46.67, 83.87 และ 18.18 ตามลำดับ

1.3 ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่าง ของ อบต.จอมทอง มะขามสูงและหัวรอ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ ปานกลาง ร้อยละ 61.11, 65.59 และ 52.52 ตามลำดับ

1.4 ทักษะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างของ อบต.จอมทอง มะขามสูงและหัวรอ มีทักษะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 62.22, 62.37 และ 71.72 ตามลำดับ

1.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มประชากร ตัวอย่างของ อบต.จอมทอง มะขามสูงและหัวรอ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในระดับต่ำ ร้อยละ 67.78, 82.72 และ 93.93 ตามลำดับ

1.6 ปัจจัยที่มีผลต่อประชากรในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนขององค์การบริหาร ส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ประสิทธิภาพอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

ประชากรของ อบต. ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีการจัดการสิ่งแวดล้อม ชุมชนในระดับต่ำ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อประชากรในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของ อบต. อำเภอ เมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประสิทธิภาพอบรมด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการจัดการด้าน สิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนเข้าร่วมไม่เต็มที่ในการ กำหนดกติกา/ระเบียบ เพราะอาจถึงว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของทางราชการ โดยตรง ประชาชนอาจมอง ว่าการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องของทางราชการไม่ควรเข้าไปแทรกแซง และประชาชนไม่เต็มที่ ในการเข้าร่วมคิดเพื่อวางแผนและตรวจสอบ เพราะอาจถึงว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของทางราชการ โดยตรง

2. ประชาชนที่มีเพศ การศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการใช้หลัก ธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน ผลวิจัยครั้งนี้สอดคล้อง กับงานวิจัยของนิคม สนั่นเครื่อง (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว จังหวัดหนองคาย ผล การศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ระดับการมีส่วน ร่วมของประชาชนในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการ

สงวนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนระหว่าง เพศ การศึกษา และอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมระหว่างเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยรวมและเป็นรายด้านมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย สอนประสาน (2547) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาสูบ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาสูบและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาสูบของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี ตามตัวแปร ด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน การเข้ารับการอบรมการรับรู้ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับยาสูบและระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาสูบของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาสูบ ด้านการวางแผนและด้านการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และการเข้ารับการอบรมมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาสูบของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา การรับรู้ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับยาสูบและระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาสูบของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขต

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เป็นเพศหญิงมีความ โปร่งใสมากกว่าเพศชาย

3. ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาล

เพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน 4 ด้าน

(Sig < 0.05) ผลวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนิคม สนั่นเครื่อง (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตรักษา

พันธุ์สัตว์ป่าภูวัว จังหวัดหนองคาย ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนระหว่าง

เพศ การศึกษา และอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมระหว่างเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน ประชาชน

ที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยรวมและเป็นรายด้านมีส่วนร่วม

แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ อายุ

ไม่ได้มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งจะเห็นได้ว่าอายุไม่มีผลใดๆ ต่อการมีส่วนร่วม เพราะทุก

ระดับอายุสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมกัน และมีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการใช้หลัก
 ธรรมภิบาลเพื่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน จำนวน
 6 ด้าน (Sig < 0.05) ผลวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนิคม สนั่นเครื่อง (2550 : บทคัดย่อ) ได้
 วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน
 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว จังหวัดหนองคาย ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
 ระหว่าง เพศ การศึกษา และอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมระหว่างเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน
 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยรวมและเป็นรายด้านมี
 ส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้
 หลักธรรมภิบาลเพื่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
 รายได้ไม่ได้มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งจะเห็นได้ว่าอายุไม่มีผลใดๆ ต่อการมีส่วนร่วม เพราะ
 ไม่ว่าจะมียาได้สูงหรือมียาได้ต่ำก็สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมกัน

8. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมภิบาลเพื่อการ
 จัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นหลายประเด็น
 ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

8.1.1 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการใช้หลักธรรมภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง
 จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีจุดด้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้ร่วม
 กำหนดแผนปฏิบัติของชุมชนในเขตเทศบาล เพื่อรณรงค์และส่งเสริมให้นำเศษขยะส่งต่อไปยัง
 ผู้ประกอบการเพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าใหม่ ($\bar{X} = 2.75$) ด้านหลักคุณธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
 คือ ได้ร่วมรณรงค์หรือส่งเสริมเพื่อให้ประชาชนกำจัดขยะอย่างถูกวิธีด้วยความสุจริต ($\bar{X} = 3.11$)
 ด้านความโปร่งใส ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมเผยแพร่ข้อมูลโดยตรงไปตรงมาในการรณรงค์
 เพื่อให้ประชาชนนำเศษขยะไปขายหรือบริจาคเพื่อนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ($\bar{X} = 3.95$) ด้าน
 หลักการมีส่วนร่วม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้ร่วมคิดเพื่อวางแผนการลดปริมาณขยะ ($\bar{X} = 3.77$)
 ด้านหลักความรับผิดชอบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้ตระหนักหรือใส่ใจในเรื่องการกำจัดขยะ
 อย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 3.01$) และด้านหลักความคุ้มค่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้กำจัดเศษขยะอย่าง
 ถูกวิธีและเกิดความคุ้มค่าที่สุด ($\bar{X} = 2.92$) ดังนั้นควรจะดำเนินการดังนี้

- 1) ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกำหนดแผนปฏิบัติของชุมชนในเขตเทศบาล เพื่อรณรงค์และส่งเสริมให้นำเศษขยะส่งต่อไปยังผู้ประกอบการเพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าใหม่
- 2) ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรณรงค์หรือส่งเสริมเพื่อให้ประชาชนกำจัดขยะอย่างถูกวิธีด้วยความสุจริต
- 3) ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาในการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนนำเศษขยะไปขายหรือบริจาคเพื่อนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่
- 4) ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดเพื่อวางแผนการลดปริมาณขยะ
- 5) ประชาชนควรมีความตระหนักหรือใส่ใจในเรื่องการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี
- 6) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการกำจัดเศษขยะอย่างถูกวิธีและให้เกิดความคุ้มค่าที่สุด

8.1.2 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่า มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การมีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนั้นควรจะดำเนินการ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนซึ่งอยู่ในวัยไม่เกิน 40 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี หรือวัยหนุ่มและวัยอาวุโส ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาเพื่อวางแผนรณรงค์การลดปริมาณขยะอย่างเท่าเทียมกันเพื่อจะให้เกิดความหลากหลายของความคิดสติปัญญาที่ดี
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเผยแพร่ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาในการลดปริมาณขยะ

8.1.3 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นที่ควรดำเนินการ ดังนี้

- 1) เทศบาลควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกำหนดแผนปฏิบัติของชุมชนในเขตเทศบาล เพื่อรณรงค์และส่งเสริมให้นำเศษขยะส่งต่อไปยังผู้ประกอบการเพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าใหม่
- 2) เทศบาลควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรณรงค์หรือส่งเสริมเพื่อให้ประชาชนกำจัดขยะอย่างถูกวิธีด้วยความสุจริต

3) เทศบาลควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาในการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนนำเศษขยะไปขายหรือบริจาคเพื่อนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

4) เทศบาลควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดเพื่อวางแผนการลดปริมาณขยะ

5) เทศบาลควรมีความใส่ใจเพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักหรือใส่ใจในเรื่องการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี

6) เทศบาลควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำจัดเศษขยะอย่างถูกวิธีและให้เกิดความคุ้มค่าที่สุด

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรดำเนินการดังต่อไปนี้

8.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

8.2.2 ควรมีการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการจัดการขยะ ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ และพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน